

Győri Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság

Bhar.III.104/2023/4. szám

A Győri Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Győrött, a 2023. október 11. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 ellen indult büntető ügyben a Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2023. június 7. napján meghozott 3.Bf.23/2023/30/I. számú ítéletét megváltoztatja azzal, hogy

a vádlott terhére megállapított közbizalom elleni bűncselekményt egységesen 1 rb. hamis magánokirat felhasználása vétségének minősíti; a vádlott 27.570,- (huszonhétézer-ötszázhetven) Ft illeték megfizetésére köteles.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Indokolás

[1] A Veszprémi Járásbíróság 2022. november 9. napján megtartott előkészítő ülésen meghozott 12.B.1039/2022/30. számú ítéletében Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki 4 rb. csalás büntetében (Btk. 373. § (1), (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (4) bekezdés b) pont), 13 rb. csalás büntetében (Btk. 373. § (1), (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (3) bekezdés b) pont), 2 rb. csalás büntetékének kísérletében (Btk. 373. § (1), (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (3) bekezdés b) pont) és csalás vétségében (Btk. 373. § (1), (2) bekezdés b) pont bc) alpont). Ezért öt halmazati büntetésül 2 év 6 hónap börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre ítélte és 3 évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától. A járásbíróság megállapította, hogy a vádlott legkorábban a büntetés 2/3 részének, de legkevesebb 3 hónap kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A vádlott által 2021. szeptember 07. napjától 2021. december 29. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamába beszámítani rendelte. A vádlottal szemben 1.705.000,- Ft erejéig vagyonek Kobzást rendelt el. Kötelezte a vádlottat, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 30 napon belül fizessen meg sértett1 magánfél részére 385.000,- Ft, sértett3 magánfél részére 600.000,- Ft, sértett7 magánfél részére 450.000,- Ft, sértett22 magánfél részére 1.200.000,- Ft, sértett9 magánfél részére 200.000,- Ft, sértett10 magánfél részére 250.000,- Ft, sértett11 magánfél részére 250.000,- Ft, sértett13 magánfél részére 560.000,- Ft, sértett17 magánfél részére 400.000,- Ft és sértett20 magánfél részére 250.000,- Ft polgári jogi igényt bűncselekménnyel okozott kár címén. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a vádlott köteles az állam külön felhívására 26.070,- Ft eljárási illetéket megfizetni. Rendelkezett továbbá a járásbíróság az eljárás során lefoglalt bűnlekekről is.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen Terhelt1 vádlott védője enyhítés céljából jelentett be fellebbezést.

[3] A másodfokon eljáró Veszprémi Törvényszék a 2023. június 7. napján tartott tanácsülésen meghozott 3.Bf.23/2023/30/I. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét annyiban változtatta meg, hogy a vádlott 4 rendbeli, a Btk. 373. §. (1) bekezdés, (2) bekezdés

b) pont bc) alpont, (4) bekezdés b) pontja szerinti csalás büntetéből 2 rendbeli cselekményt folytatólagosan valósított meg. Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki további 3 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §.). Helyesbítette a vádlott születési idejében vétett számelírást, rendelkezett továbbá arról, hogy a vádlott az esedékesség napjáig, azaz a határozat jogerőre emelkedését követő 60. (hatvanadik) napig az elsőfokú bíróság által kiszámított illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018. számú illetékbevételei számlájára fizesse meg. Közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[4] A törvényszék ítélete ellen a vádlott védője a másodfokon megállapított minősítés miatt, valamint enyhítésért jelentett be fellebbezést.

[5] A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.226/2023/1-I. számú átiratában a minősítésre vonatkozó védői kifogás kivételével a fellebbezést nem tartotta alaposnak. Rámutatott, hogy a másodfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezés a Be. 615. § (2) bekezdés c) pontja és (3) bekezdése alapján joghatályos. A felülvizsgálat terjedelme azonban korlátozott, a másodfokú bíróság által megállapított további bűncselekményekre és a kiszabott büntetésre terjed ki.

[6] Álláspontja szerint az ügyben eljáró bíróságok az ítéletek hatályon kívül helyezésére okot adó eljárási szabálysértést nem vétettek, a tényállás megalapozott. A másodfokú bíróság a vádlott bűnösségére is okszerű következtetést vont le. A minősítés körében a másodfokú bíróság által további bűncselekményként megállapított 3 rb. hamis magánokirat felhasználásának vétsége tekintetében azonban rámutatott arra, hogy a vádlott egy sértettet, az ő vezetői engedélyének megszerzése tekintetében tévesztett meg valamennyi hamisított magánokirat egyszeri átadásával, így ezzel a magatartásával a 36. BK vélemény tükrében egy rendbeli bűncselekményt valósított meg.

[7] Hozzáfűzte, hogy a törvényszék az első fokon kiszabott szankciót a további bűncselekmények megállapítása mellett nem változtatta meg, döntése méltányos. A védő a fellebbezésében a bűncselekmény elkövetése óta eltelt idő jelentőségét hangsúlyozta. Az elkövetési időszak 2020 augusztusától 2021 nyaráig terjedt, az elsőfokú ítélet 2022 novemberében, a másodfokú döntés 2023 júniusában kelt. Az 5 éves elévülési időre figyelemmel e mértékű időmúlásnak döntő nyomatéka a védői állásponttal ellentétben nincs. A bíróság enyhítő körülményként vette figyelembe két rendbeli cselekmény kísérleti szakban maradását, azonban ennek súlyát csökkenti, hogy a vádlott 19 további bűncselekményt viszont befejezett. A vádlott rendezett életkörülményei enyhítőként nem értékelhetők, társadalmi elvárásnak felelnek meg. A bíróságok súlyosító körülményként értékelték a vádlott büntetett előéletét, hogy több esetben ismerőseivel fennálló bizalmi viszonyt felhasználva ejtette tévedésbe a sértetteket, s a többszörös halmazatot; utóbbi megállapítás álláspontja szerint úgy pontos, hogy a halmazatot – a hamis magánokirat felhasználása vétségének rendbeliségére vonatkozó álláspont elfogadásával – összesen 21 bűncselekmény alkotja. Mindezek tükrében a vádlottra kiszabott büntetést kifejezetten méltányosnak tartotta, annak enyhítése nem indokoltnak.

[8] Az általa felhívottakra tekintettel indítványozta, hogy az ítéltábla a fellebbezést a Be. 621. § (2) bekezdése szerinti tanácsülésen bírálja el, s a Veszprémi Törvényszék 3.Bf.23/2023/30/I. számú ítéletét a Be. 624. §-a alapján változtassa meg akként, hogy a vádlott bűnösségét 3 rb. helyett 1 rb. hamis magánokirat felhasználásának vétségében állapítsa meg, egyebekben az ítéletet hagyja helyben.

[9] A védő fellebbezésének indokolásában kifejtette, hogy a másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésben az ellentétes döntés alapját képező tényállás nem támadható, azonban az irányadó tényállás alapján indítványozta, hogy a harmadfokon eljáró Győri Ítéltábla a

Veszprémi Törvényszék másodfokú ítéletét változtassa meg, és állapítsa meg, hogy Terhelt1 vádlott bűnössége csupán 1 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §.) állapítható meg, és nem 3 rendbeli elkövetésben, mint ahogy a másodfokú ítélet azt rögzítette.

[10] Ennek kapcsán rámutatott arra, hogy a hamis magánokirat felhasználása bűncselekmény jogi tárgya az ügyleti forgalomnak a magánokirat bizonyító erejére támaszkodó biztonsága. A bűncselekményt megvalósító elkövetési magatartás a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokirat felhasználása. Természetes egységnek minősül azonban több magánokiratnak egy (ugyanazon) jogviszonyban való bizonyításra felhasználása. Folytatólagosan elkövetettnek minősül, ha ugyanazt vagy több magánokiratot, ugyanazon jogviszonyból származó jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására többször használják fel, és a folytatólagosság egyéb törvényi feltételei is fennállnak (BKv. 36.). A jelen ügyben Terhelt1 vádlott azzal, hogy az irányadó tényállás szerint átadott sértett1 sértett részére egy kitöltött vezetési kartont, egy forgalmi vizsga minősítő lapot, valamint a vezetői engedélyt igénylő adatlapot valóban három magánokiratot használt fel, azonban azokat ugyanazon jogviszony keretében tette meg, mindhárom okirattal sértett1 sértett részére kívánta igazolni, hogy az általa vállaltakat elvégezte. Erre tekintettel – mivel a három magánokirat ugyanazon jogviszony keretében került felhasználásra – Terhelt1 vádlott bűnössége 1 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §.) állapítható meg.

[11] Fenntartotta a kiszabott büntetés enyhítését célzó fellebbezését is. Kifejtette, hogy az első fokon eljáró bíróság a szabadságvesztés tartamának meghatározásakor tekintettel volt az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikkének 1. bekezdésében foglalt, ésszerű időn belül történő elbírálás követelményének sajnálatos, nem csak a vádlottaknak felróható sérelmére is. Hozzáfűzte, hogy a harmadfokú döntésig az elsőfokú ítélet meghozatala óta közel újabb egy év telik el, amely időmúlás nem értékelhető a vádlott terhére, azonban a büntetés kiszabása körében lényeges körülmény. Minderre figyelemmel a jelen ügyben megállapított enyhítő és súlyosító körülmények alapján - tekintettel az enyhítő körülmények túlsúlyára, valamint a vádlotti beismerésre és a tárgyalásról való lemondásra is – álláspontja szerint a büntetési célok enyhébb szabadságvesztés büntetés kiszabásával is elérhetőek.

[12] A harmadfokú nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyész képvisele az átiratban foglaltakkal egyezően tartotta meg perbeszédét, és a vádlott védője is fenntartotta a másodfellebbezésében kifejtetteket, mind a cselekmény minősítését, mind a büntetés enyhítését illetően.

[13] A másodfokon eljáró Veszprémi Törvényszék a Veszprémi Járásbíróság ítéletét megváltoztatva Terhelt1 vádlott bűnösségét olyan bűncselekményben állapította meg, amelyről az elsőfokú bíróság nem rendelkezett, és a vádlottat bűnösnek mondta ki további 3 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §.). Erre figyelemmel a Be. 615. § (1) bekezdése, illetve a (2) bekezdés b) pontja alapján megnyílt a joghatályos másodfellebbezés lehetősége. Ezért az ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Be. 618. §-ában meghatározottak szerint felülvizsgálta az első- és másodfokú bíróság eljárását, a másodfokú ítéletnek a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, annak azon rendelkezését, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett; emellett vizsgálta az ítéletnek a fellebbezéssel nem érintett részét is a Be. 590. § (5) bekezdés a-d) pontjában meghatározottak szerint, valamint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdéseket is a Be. 621. § (3) bekezdés I. fordulata alapján tartott nyilvános ülésen.

[14] Az ítéltábla a felülbírálat során vizsgálta, hogy az első- és másodfokon eljáró bíróságok megtartották-e az eljárási szabályokat. Ennek során azt állapította meg, hogy az ügyben eljáró bíróságok a büntető perrendtartás rendelkezéseinek megfelelően folytatták le a büntetőeljárást. Így az elsőfokú bíróság az eljárási törvényben előírtak szerint tartotta meg az előkészítő ülést, ahol a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatát a Be. 504. § (2) bekezdés a-c) pontjaiban írt feltételek vizsgálatát követően elfogadta, majd a váddal egyező tényállás és minősítés szerint állapította meg a vádlott bűnösségét.

[15] Az elsőfokú ítélettel szemben a védő a Be. 580. § (2) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott keretekre figyelemmel kizárólag a kiszabott büntetés mértéke miatt jelentett be fellebbezést a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja szerint, így a másodfokon eljáró Veszprémi Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletének a felülbírálatát a Be. 590. § (3) bekezdésében foglaltak szerint végezte, végezhetette el a Be. 598. § (2) bekezdése alapján tanácsulésen. Ennek során a Be. 591. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel nem vizsgálta a járásbíróság ítéletének megalapozottságát, és határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított – egyébként a váddal egyező – tényállásra alapította, majd a felülbírálata eredményeként a Be. 606. § (3) bekezdésében foglaltak szerint részben megváltoztatta a vádlott terhére megállapított bűncselekmények minősítését, egyúttal további bűncselekményben is kimondta a bűnösségét.

[16] Ekként az elsőfokú ítélet felülbírálatakor a másodfokú bíróság is maradéktalanul betartotta a büntetőeljárás szabályait, és a törvényesen lefolytatott eljárása eredményeként helytállóan rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat megtartotta, az általa lefolytatott eljárás törvényes volt, majd a törvényszék is a Be. 590. § (3) bekezdésében írt keretek között a Be. 606. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően hozta meg a másodfokú határozatot. Mindezekre figyelemmel az ítéltábla sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság eljárásában nem észlelt olyan eljárási hibát, hiányosságot, amely az érdemi felülbírálat akadályát képezhetne volna.

[17] A harmadfokú bíróság a Be. 619. § (1) bekezdése értelmében a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, figyelemmel arra is, hogy a Be. 615. § (4) bekezdés a) pontja értelmében a másodfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésben az ellentétes döntés alapját képező tényállás nem is támadható, ha az elsőfokú bíróság ítélete ellen kizárólag az 583. § (3) bekezdése alapján jelentettek be fellebbezést. E törvényi rendelkezésekre figyelemmel az ítéltábla nem vizsgálhatta a másodfokú bíróság határozatának alapját képező tényállás megalapozottságát.

[18] Az irányadó tényállás 1) pontja alapján a törvényszék okszerűen vont következtetést arra, hogy a vádlott további - közbizalom elleni - bűncselekményben is bűnös, a terhére megállapított bűncselekmény minősítésével azonban az ítéltábla nem értett egyet. A hamis magánokirat felhasználása azzal valósul meg, ha valaki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ fel. A bűncselekmény rendbeliségét azonban nem a felhasznált okiratok száma, hanem azoknak a jogviszonyoknak a száma határozza meg, amelyekben az felhasználásra került. Ekként ugyanazon jogviszonyban több magánokirat egyszeri felhasználása természetes egység, míg a Kúria a 36. BK véleményében azt fejtette ki, hogy ha a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú - ugyanazon vagy több - magánokiratot ugyanazon jogviszonyból származó jog vagy kötelezettség létezésének, megváltoztatásának vagy

megszűnésének bizonyítására többször használják fel, - egyéb törvényi feltételek fennállása esetén - folytatólagosan elkövetett a bűncselekmény, ha pedig ugyanazt a valótlan magánokiratot több jogviszonyban használják fel, halmazat jön létre.

[19] Amint arra a védő is hivatkozott a fellebbezésében, a vádlott ugyan három valótlan tartalmú magánokiratot használt fel, azonban azokat ugyanazon jogviszony keretében tette meg, azok egyszeri átadásával az kívánta bizonyítani a sértett irányába, hogy az általa vállaltakat elvégezte, és azok alapján meg fogja kapni a jogosítványát. Erre tekintettel – mivel a három magánokirat ugyanazon jogviszony keretében került felhasználásra – az ítéltábla Terhelt1 vádlott közbizalom elleni bűncselekményét egységesen 1 rb. hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345. §) minősítette.

[20] Ezen túlmenően megállapította a harmadfokú bíróság azt is, hogy az ellentétes döntéssel nem érintett tényállási pontok kapcsán az irányadó tényállás mellett a vádlott felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére nem kerülhet sor, továbbá a terhére megállapított bűncselekmények minősítése is törvényes; az e körben adott jogi indokolást az ítéltábla mindössze annyiban egészíti ki, hogy a 4 rendbeli, két esetben folytatólagosan elkövetett, a Btk. 373. § (1) bekezdésbe ütköző és figyelemmel a (2) bekezdés b) pont bc) alpontjára a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette a tényállás 3., 8., 12., és 13. pontjában, a 13 rendbeli, a Btk. 373. § (1) bekezdésbe ütköző és figyelemmel a (2) bekezdés b) pont bc) alpontjára a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette a tényállás 1., 2., 4., 5., 6., 7., 9., 10., 11., 16., 17., 18. és 20. pontjában, a 2 rendbeli, a Btk. 373. § (1) bekezdésbe ütköző és figyelemmel a (2) bekezdés b) pont bc) alpontjára a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének kísérlete a tényállás 14. és 15 pontjában, míg a Btk. 373. § (1) bekezdésbe ütköző és a (2) bekezdés b) pont bc) alpontja szerint minősülő csalás vétségébe a tényállás 19. pontjában írt cselekmény. A továbbiakban azonban a felülbírálat terjedelmét meghatározó perrendi szabályok alapján a további tényállási pontok vizsgálata nem képezhetette a harmadfokú felülbírálat tárgyát.

[21] A másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket helyesen tárta fel, és azokat a súlyuknak megfelelően értékelte. A törvény a vádlott terhére rótt bűncselekményeket a halmazati szabályokra is figyelemmel egy évtől hét év hat hónapig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni, a büntetés kiszabása során irányadó középérték ekként – amint azt a törvényszék megfelelően helyesbítette – 4 év 3 hónap. Az ítéltábla egyetértett az eljárt bíróságokkal abban, hogy a büntetett előéletű, sorozatjellegű, rendkívül nagy számú halmazatot képező bűncselekményeket elkövető vádlottal szemben a fokozatosság elvére is figyelemmel kizárólag csak az elsőfokú bíróság által kiszabott végrehajtandó szabadságvesztés büntetés felel meg a büntetési céloknak, a középértéket el nem érő, azt meg sem közelítő tartamú szabadságvesztés büntetés enyhítésére - a kétségtelenül fennálló enyhítő körülmények ellenére - nincs lehetőség.

[22] Észlelte az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság a vádlottat az érdemben elbírált polgári jogi igények tekintetében terhelő illeték megállapítása során számítási hibát vétett, ezért azt megfelelően helyesbítette; a további - az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező - rendelkezések törvényesek voltak.

[23] Mindezek alapján az ítéltábla a Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2023. június 7. napján meghozott 3.Bf.23/2023/30/I. számú ítéletét a Be. 624. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyebekben a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta, annak helyes indokaira is figyelemmel.

Győr, 2023. október 11.

Dr. Széplaki László sk.

a tanács elnöke

Dr. Élő András sk.

előadó bíró

Szalai dr. Joánovits Krisztina

bíró

Z á r a d é k :

Ez az ítélet és a Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2023. június 7. napján meghozott 3.Bf.23/2023/30/I. számú ítéletének meg nem változtatott része a mai napon jogerőre emelkedett.

Győr, 2023. október 11.

Dr. Széplaki László sk.

a tanács elnöke